



Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

## UÇUŞ OPERASYONLARINA YÖNELİK USUL VE ESASLAR TALİMATI (SHT – OPS)

### Amaç

**MADDE 1 – (1)** Bu Talimatın amacı, kapsamda belirtilen uçuş operasyonlarına yönelik usul ve esasları düzenlemektir.

### Kapsam

**MADDE 2 – (1)** İşbu Talimat;

- a) Uçaklar, helikopterler ve planörler ile yapılan uçuş operasyonlarına,
- b) Ticari hava taşımacılığı yapan işleticilerin;
  - 1) Yetki ve sertifikalarının düzenleneceği, muhafaza edileceği, güncelleneceği, kısıtlanacağı,
  - 2) İmtiyazların ve operasyonların sınırlandırılacağı ya da emniyet adına belirli gerekliliklere tabi olacağı,koşullara,
- c) Kompleks motorlu hava aracıyla yapılan ticari amaçlı olmayan özel operasyonlar dâhil olmak üzere, kompleks motorlu hava aracı ile ticari özel operasyonlar ve ticari olmayan operasyonlar gerçekleştiren işleticilerin bildirimine ve gözetimine,
- ç) Yüksek risk taşıyan ticari amaçlı özel operasyonların, emniyetli bir şekilde gerçekleştirilmesi adına yetkilendirmenin tabi olacağı koşullar ile yetkilendirmelerin devam ettirileceği, güncelleneceği ve kısıtlanacağı koşullara, ilişkin ayrıntılı kuralları belirlemektedir.

(2) Bu Talimat, askeri, gümrük, polis, arama ve kurtarma, yangın söndürme, sahil güvenlik veya benzer hizmetler/faaliyetler kapsamına giren uçuş operasyonları esnasında aşağıda listelenenler için geçerli değildir.

- a) Havacılık ürünleri, parçaları ve teçhizatlarının tasarımı, üretimi, bakımı ve işletilmesi ile birlikte bu ürünlerin, parçaların ve teçhizatların tasarımında, üretiminde ve bakımında sorumlu olan personel ve organizasyonlar.
- b) Hava aracının işletilmesinden sorumlu personel ve organizasyonlar.

(3) Balonlar ve zeplinler ile yapılan uçuş operasyonları için geçerli değildir.

### Dayanak

**MADDE 3 – (1)** Bu Talimat, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'na, 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'a, 16/06/1984 sayılı ve 18433 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A)'ne ve 14/05/2013 tarihli ve 28647 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Havacılık Yönetmeliği (SHY-6B)'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

### Avrupa Birliği mevzuatına uyum

**MADDE 4 – (1)** Bu Talimatın hazırlanmasında, Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı (EASA) ile Genel Müdürlük arasında imzalanan işbirliği anlaşması ve Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan 965/2012 sayılı mevzuat dikkate alınmıştır.

(2) Bununla birlikte, Avrupa Komisyonu'nun 965/2012 sayılı mevzuatının uygulanmasına yönelik EASA tarafından yayımlanan Kabul Edilebilir Uyumluluk Yöntemleri (AMC), Kılavuz Dokümanlar (GM) ve Sertifikasyon Şartları (CS) kurallarının en güncel hali kullanılacaktır.

### Tanımlar ve kısaltmalar

**MADDE 5 – (1)** Bu Talimatta geçen terimlerin tanımları:

- a) **“Gösteri uçuşu”**, hava aracının bir gösteri uçuşu için yapılan idmanlar ile reklamı yapılan etkinliğe gitmek ve dönmek için kullanımı dâhil olmak üzere, halka açık bir tanıtım etkinliğinde sergilenmesi veya eğlence amacıyla gerçekleştirilen herhangi bir uçuş faaliyetini,
  - b) **“Hava taksit operasyonu”**, uçuş ve görev süresi sınırlamaları çerçevesinde, 19 veya daha az azami operasyonel yolcu koltuk düzeni (MOPSC) bulunan bir hava aracı ile talep üzerine gerçekleştirilen ticari hava taşımacılığı operasyonunu,
  - c) **“Kamuya açık alan”**, sadece kamu yararına yapılan operasyonlar için kullanılan bir alanı,
  - ç) **“Özel operasyon”**, hava aracının tarım, inşaat, fotoğrafçılık, haritacılık, gözlem ve keşif, havadan reklam gibi özel faaliyetler için kullanıldığı, ticari hava taşımacılığı dışındaki herhangi bir operasyonu,
  - d) **“Performans tabanlı seyrüsefer”**, bir Hava Trafik Servis (ATS) rotası boyunca, bir aletli yaklaşma usulüne göre ya da belirlenmiş bir hava sahasında işletilen hava aracına yönelik performans gerekliliklerine dayalı alan seyrüseferini,
  - e) **“Performans sınıfı B uçaklar”**, 9 veya daha az sayıda azami operasyonel yolcu koltuk düzenine (MOPSC) ve 5.700 kg veya daha az azami kalkış ağırlığına sahip, pervaneli motorlar ile çalışan uçakları,
  - f) **“Performans sınıfı 1 dâhilindeki operasyon”**, kritik motor arızasında, arızanın meydana geldiği zamana bağlı olarak, helikopterin mevcut kalkıştan vazgeçme mesafesi içerisinde inebileceği veya elverişli bir iniş alanına doğru uçuşa emniyetle devam edebileceği operasyonu,
  - g) **“Tanıtım uçuşu”**, ücret karşılığında, ilgi çekmek ve teşvik etmek amacıyla, onaylı bir eğitim kuruluşu veya hava sporlarının veya havacılık eğlence etkinliklerinin tanıtılması amacıyla kurulmuş bir kuruluşun sunduğu kısa süreli bir hava turunun yapıldığı herhangi bir uçuşu,
  - ğ) **“Ticari hava taşımacılığı (CAT) operasyonu”**, ücret karşılığı yolcu, kargo veya posta taşınan bir hava aracı operasyonunu,
  - h) **“Yarışma uçuşu”**, hava aracının, hava yarışmalarında kullanıldığı ve ayrıca hava aracının hava yarışmalarına yönelik idmanlarda ve bu etkinliklere gitmek ve dönmek için kullanıldığı herhangi bir uçuş faaliyetini,
  - ı) **“Yüksek riskli ticari amaçlı özel operasyon”**, bir acil durum halinde yerde bulunan üçüncü şahısların emniyetinin tehlikeye girmesinin muhtemel olduğu bir alan üzerinde gerçekleştirilen ve uzmanlık gerektiren ticari hava aracı operasyonunu ya da operasyonun gerçekleştirildiği yerin bağlı olduğu yetkili otorite tarafından tespit edilen, özel doğası ve operasyonun gerçekleştirildiği yerel çevre sebebiyle özellikle yerdeki üçüncü şahıslar için yüksek risk teşkil eden ticari amaçlı özel operasyonu,
- ifade eder.

(2) Bu Talimatta geçen kısaltmalar:

- a) **“CAT”**, ticari hava taşımacılığını,
- b) **“EASA”**, Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı'nı,

- c) “Genel Müdürlük”, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nü,
- ç) “ICAO”, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı’nı,
- d) “PBN”, performans tabanlı seyrüseferi,
- e) “PIS”, kamuya açık alanı,
- f) “SHT-CC”, 22.11.2016 tarihinde yayımlanan Kabin Ekibi Talimatı’nı,
- g) “SHT-DENETİM”, 23.01.2012 tarihinde yayımlanan Sivil Havacılık İşletmeleri Denetimlerine İlişkin Uygulama Esasları Talimatı’nı,
- ğ) “SHT-ENGELSİZ”, 24.11.2015 tarihinde yayımlanan Engelli veya Hareket Kabiliyeti Kısıtlı Havayolu Yolcuları Talimatı’nı,
- h) “SHT-FCL”, 08.06.2017 tarihinde yayımlanan Uçuş Ekibi Lisanslandırma Talimatı’nı,
- ı) “SHT-FTL”, 12.10.2015 tarihinde yayımlanan Uçuş ve Görev Süresi Sınırlamaları ile Dinlenme Gereklilikleri Talimatı’nı,
- i) “SHT-KİRALAMA”, 05.06.2013 tarihinde yayımlanan Hava Aracı Kiralama Usul ve Esasları Talimatı’nı,
- j) “SHT-MED”, 15.06.2017 tarihinde yayımlanan Havacılık Sağlık Talimatı’nı,
- k) “SHT-MEL/MMEL”, 12.10.2011 tarihinde yayımlanan Temel Asgari Teçhizat Listesi (MMEL) ile Asgari Teçhizat Listesi (MEL) Hazırlanması ve Onaylanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Talimatı’nı,
- l) “SHT-OLAY”, 31.12.2012 tarihinde yayımlanan Sivil Havacılık Emniyet Olaylarının Raporlanmasına Dair Talimatı’nı,
- m) “SHY-İPC”, 29.01.2013 tarihli ve 28543 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmeliği,
- n) “SHY-M”, 20.12.2012 tarihli ve 28503 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği’ni,
- o) “SHY-RAMP”, 23.12.2015 tarihli ve 29571 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yerli ve Yabancı Hava Aracına Yapılan Emniyet Değerlendirmeleri Yönetmeliği’ni,
- ö) “SHY-1”, 02.06.2017 tarihli ve 30084 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Pilot Lisans Yönetmeliği’ni,
- p) “SHY-21”, 20.08.2013 tarihli ve 28741 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hava Aracı ve İlgili Ürün, Parça ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik ve Çevresel Sertifikasyonu Yönetmeliği’ni,
- r) “SHY-6A”, 16.06.1984 sayılı ve 18433 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği’ni,

(3) Bu Talimatın Ek 2’sinden Ek 5’ine kadar olan konular ile Avrupa Komisyonu’nun 800/2013 sayılı mevzuatının Ek-3 (Bölüm NCC) ve Ek 4’ü (Bölüm NCO), Avrupa Komisyonu’nun 379/2014 sayılı mevzuatının Ek-2’si (Bölüm SPO) içerisinde yer alan tanımlar, bu Talimatın Ek 1’i içerisinde yer almaktadır.

### Ramp denetimleri

**MADDE 6** – (1) Türkiye hava sahasında uçuş emniyetinin sağlanması adına ülkemiz hava alanlarına iniş ve kalkış yapan yabancı ve yerli hava araçlarının ramp denetimlerine ilişkin düzenleme, SHY-RAMP Yönetmeliği ile yapılmıştır.

### Uçuş operasyonları

**MADDE 7** – (1) İşleticiler, bir hava aracını sadece, bu Talimatın Ek 3’ü ve Ek 4’ü içerisinde belirtilen koşullarda ticari hava taşımacılığı operasyonları için işletecektir.

(2) Performans sınıfı B uçaklar veya kompleks olmayan helikopterler ile aynı havaalanında/operasyon alanında başlayan ve biten CAT operasyonları yapan işleticiler, bu Talimatın Ek 3'ünün ve Ek 4'ünün ilgili hükümlerine uyacaktır.

(3) İşleticiler, aşağıda listelenen hava araçlarını işletirken bu Talimatın Ek 5'inin ilgili hükümlerine uyacaktır:

- a) Şu amaçlarla kullanılan uçaklar ve helikopterler:
  - 1) Performans tabanlı seyrüsefer (PBN) operasyonları;
  - 2) Asgari seyrüsefer performans şartları (MNPS) kapsamındaki operasyonlar;
  - 3) Azaltılmış dikey ayırma minimumları (RVSM) kapsamındaki hava sahasında yapılan operasyonlar;
  - 4) Düşük görüş operasyonları (LVO);
- b) Tehlikeli maddelerin (DG) taşınması için kullanılan uçaklar, helikopterler ve planörler;
- c) Ticari hava taşımacılığındaki uzun menzil operasyonları (ETOPS) için kullanılan iki motorlu uçaklar;
- ç) Gece görüş görüntüleme sistemleri (NVIS)'ne sahip ticari hava taşımacılığında kullanılan helikopterler;
- d) Ticari hava taşımacılığı vinç operasyonlarında (HHO) kullanılan helikopterler; ve
- e) Ticari hava taşımacılığı acil durum tıbbi hizmet operasyonlarında (HEMS) kullanılan helikopterler.

(4) Ticari olmayan operasyonlara dâhil olan kompleks motorlu uçak ve helikopter işleticileri, hava aracının işletilmesi ile ilgili sorumluluklarını yerine getirme ve hava aracını bu Talimatın Ek 3'ü ve Avrupa Komisyonu'nun 800/2013 sayılı mevzuatının Ek 3 (Bölüm NCC)'ü içerisinde belirtilen hükümlere uygun işletme konusundaki kabiliyetlerini ve yöntemlerini bildireceklerdir. Bu işleticiler, ticari olmayan özel operasyonlar gerçekleştirdiğinde, hava aracını bu Talimatın Ek 3'ü ve Avrupa Komisyonu'nun 379/2014 sayılı mevzuatının Ek 2 (Bölüm SPO)'si içerisinde belirtilen hükümlere uygun şekilde işleteceklerdir.

(5) Ticari olmayan özel operasyonlar dâhil olmak üzere, kompleks motorlu olmayan uçaklar, helikopterler ve planörler ile ticari olmayan operasyonlar yapan işleticiler, hava aracını Avrupa Komisyonu'nun 800/2013 sayılı mevzuatının Ek 4 (Bölüm NCO)'ü içerisinde belirtilen hükümlere uygun şekilde işleteceklerdir.

(6) SHY-1 Yönetmeliğine göre onaylanmış eğitim kuruluşları, yurtiçine/yurtdışına veya yurtiçinde eğitim uçuşu gerçekleştirirken, aşağıda belirtilen hava araçlarını işletecektir:

- a) Avrupa Komisyonu'nun 800/2013 sayılı mevzuatının Ek 3 (Bölüm NCC)'ünde belirtilen hükümlere uygun kompleks motorlu uçaklar ve helikopterler;
- b) Avrupa Komisyonu'nun 800/2013 sayılı mevzuatının Ek 4 (Bölüm NCO)'ünde belirtilen hükümlere uygun kompleks motorlu olmayan uçaklar ve helikopterler ile planörler.

(7) İşleticiler, bu Talimatın Ek 3'ü ve Avrupa Komisyonu'nun 379/2014 sayılı mevzuatının Ek 2 (Bölüm SPO)'si kapsamında yetkilendirilmiş hava aracını sadece ticari özel operasyonlar için işletecektir.

(8) Özel operasyonlarda ve doğrudan bu operasyonlarla bağlantılı olarak gerçekleşen uçuşlar, bu maddenin 4'üncü, 5'inci ve 7'nci fıkralarının ilgili olanlarına göre gerçekleştirilecektir. Ekib

üyeleri hariç olmak üzere, görev için zaruri olanlar dışındaki kişiler, hava aracında taşınmayacaktır.

### İstisnalar

**MADDE 8** – (1) Bu Talimatın 7nci maddesinin 1inci ve 2nci fıkralarında belirtilenler hariç olmak üzere, tasarım veya üretim kuruluşları tarafından yetkileri kapsamında gerçekleştirilen hava aracı tanıtımına veya modifikasyonuna ilişkin uçuşlar, ilgili ulusal mevzuat kapsamında gerçekleştirilmeye devam edecektir.

(2) Bu Talimatın 7nci maddesine bakılmaksızın, CAT helikopterle offshore operasyonlarına yönelik operasyonel prosedürler, ekipmanlar, ekip üyesi nitelikleri ve eğitimi ile ilgili asgari gereklilikler Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir. Bu düzenlemelerde yer alan gereklilikler, bu Talimatın Ek 3'ü ve Ek 4'ündeki gerekliliklerden daha az kısıtlayıcı olmayacaktır.

(3) Bu Talimatın 7nci maddesinin 1inci, 2nci ve 7nci fıkralarında belirtilenleri uygulama dışında tutmak suretiyle, kompleks motorlu olmayan uçaklar ve helikopterler ve planör ile yapılan aşağıdaki operasyonlar, Avrupa Komisyonu'nun 800/2013 sayılı mevzuatının Ek 4 (Bölüm NCO)'üne uygun bir şekilde gerçekleştirilebilir:

- Doğrudan maliyetin hava aracı içindekilerin hepsi tarafından paylaşılması ve doğrudan maliyetleri paylaşan kişi sayısının pilot dâhil altı ile sınırlı olması koşuluyla, özel şahıslarla yapılan maliyet paylaşımli uçuşlar;
- Yarışma uçuşları ya da gösteri uçuşları;
- SHY-1 Yönetmeliğine göre onaylanmış bir eğitim kuruluşu ya da havacılık sporunu veya eğlence amaçlı havacılığı desteklemek amacıyla oluşturulan bir kuruluş tarafından işletilen hava aracı ile, kar amacı güdülmeyen ve kuruluş üyesi olmayanların dâhil olduğu durumlarda bu uçuşların kuruluşun sadece sıra dışı bir faaliyetini temsil etmesi koşuluyla, gerçekleştirilen tanıtım uçuşları, paraşüt atma, planör çekme veya akrobasi uçuşları.

(5) Kamuya açık bir alana/alandan (PIS) yapılan mevcut helikopter operasyonları, PIS boyutunun, çevredeki maniaların veya helikopterin performans sınıfı 1 operasyon gerekliliklerine uygunluğu sağlayamadığı durumlarda, bu Talimatın Ek 4'ünün CAT.POL.H.225'i uygulama dışında tutmak suretiyle gerçekleştirilebilir. Bu tür operasyonlar, Genel Müdürlük tarafından belirlenen asgari gereklilikler kapsamında gerçekleştirilir.

### İşletme ruhsatları

**MADDE 9** – (1) CAT işleticilerine verilen işletme ruhsatları (AOC), SHY-6A Yönetmeliği kapsamında düzenlenir.

### Uçuş süresi sınırlamaları

**MADDE 10** – (1) Havayolu CAT operasyonları için SHT-FTL Talimatında belirtilen gereklilikler geçerlidir. Diğer operasyonlara yönelik asgari gereklilikler, Genel Müdürlük tarafından yayımlanacak mevzuat ile belirlenir.

### Asgari teçhizat listeleri

**MADDE 11** – (1) Bu Talimat uygulanmadan önce Genel Müdürlük tarafından onaylanmış olan asgari teçhizat listeleri (MEL), işbu Talimata göre onaylanmış kabul edilir ve işletici tarafından kullanılmaya devam edilebilir.

(2) Bu Talimatın yürürlüğe girmesini müteakip, SHY-21 Yönetmeliğine göre operasyonel uygunluk verilerinin bir parçası olarak oluşturulan bir Temel Asgari Teçhizat Listesi (MMEL) kapsamında MEL’de yapılan herhangi bir değişiklik, hangisi en son tarih ise 18 Aralık 2017 tarihinden önce ya da operasyonel uygunluğun onaylanmasından iki yıl sonra işbu Talimatın Ek 3’ünün Kısım 2’sindeki ORO.MLR.105’e uygun şekilde yapılacaktır.

(3) Operasyonel uygunluk verilerinin bir parçası olarak oluşturulmamış bir MMEL kapsamında MEL’de yapılan herhangi bir değişikliğin, Genel Müdürlük tarafından kabul edilen MMEL’e göre yapılmasına devam edilecektir.

### **Uçuş ve kabin ekibi eğitimi**

**MADDE 12** – (1) İşleticiler, hâlihazırda görev yapan ve ilgili operasyonel uygunluk verilerinde belirtilen zorunlu unsurların bulunmadığı bu Talimatın Ek 3’ünün FC ve CC Alt Bölümlerine göre eğitimlerini tamamlamış olan uçuş ve kabin ekibi üyelerinin, hangisi en son tarih ise 18 Aralık 2017 tarihinden önce ya da operasyonel uygunluk verilerinin onaylanmasından en geç iki yıl sonra bu zorunlu unsurları kapsayan eğitimi almalarını sağlayacaktır.

### **Cezai müeyyideler ve idari yaptırımlar**

**MADDE 13** – (1) Bu Talimatta belirtilen kurallara uymayan işleticilere ve ilgili personele 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu’nun 27nci, 30uncu ve 143üncü maddelerinde belirtilen hükümler uygulanır.

(2) Genel Müdürlük tarafından yapılan kontrollerde, kaptan/sorumlu kaptan pilotluk imtiyazlarının kullanılmasında uygunsuzluk tespit edilirse ve tespit edilen hususlar uçuş emniyetini aksatarak, operasyonu olumsuz yönde etkiliyorsa kaptan/sorumlu kaptan pilotun değerlendirilmesi amacıyla bir Komisyon oluşturulur.

- a) Oluşturulacak Komisyonun Başkanı ve üyeleri Uçuş Operasyon Daire Başkanı tarafından görevlendirilir. Komisyon üyeleri, Uçuş Operasyon Daire Başkanlığında görevli pilotlar ve diğer uzman personel arasından seçilir. Komisyon, Başkan dâhil en az 3 üyeden oluşur.
- b) Oluşturulan Komisyon tarafından;
  - 1) İlgili işletmenin uyguladığı kaptan/sorumlu kaptan pilotluğa görevlendirme süreci incelenir,
  - 2) Kaptan/sorumlu kaptan pilotluğa görevlendirme sürecinde uygulanan eğitimler için öğretmen pilotlar ve kontrol pilotlarının değerlendirmeleri incelenir.
- c) Yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda yetersizlik veya usulsüzlük tespit edilirse;
  - 1) İşletmeye ve/veya ilgili personele 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 143üncü maddesinde belirtilen hükümler uygulanır.
  - 2) İlgili Kaptan/sorumlu kaptan pilot için Komisyon tarafından belirlenecek eğitimlerin tamamlanmasını müteakip Genel Müdürlük tarafından görevlendirilecek Kontrol Pilotu ile yeterlilik testi (LPC) planlanır.



- 3) Sürecin başarıyla tamamlanması halinde Kaptan/sorumlu kaptan pilot görevine devam eder. Başarısızlık halinde en az 6 ay süreyle Kaptan/sorumlu kaptan pilot olarak görev yapamaz.
- 4) Kaptan/sorumlu kaptan pilotun kendisine tanımlanan imtiyazları uygun kullanmaması veya uçuş disiplinsizliğinde bulunması halinde, Komisyonun tespit edeceği kusur derecesine göre, kaptanlık yetkisi üç aya kadar askıya alınır. Askı bitim tarihinden itibaren üç yıl içerisinde aynı ya da benzer uygunsuzluğun tekrarlanması halinde ise kaptanlık yetkisi bir yıllığına askıya alınır. Kaptanlık yetkisi bir yıllığına askıya alınmış pilotların bir kez daha kaptanlık yetkilerinin bu madde çerçevesinde askıya alınmasını gerektirecek harekette bulunmaları halinde kaptanlık yetkileri bir daha verilmemek üzere iptal edilir. Uçuş emniyetini ağır ihmal ile veya kasıtlı olarak ihlal edenlerin kaptanlık yetkileri bu sürelerle tabi olmaksızın Komisyon kararı ile iptal edilir.

### **Yürürlükten kaldırılan mevzuat**

**MADDE 14** – (1) Aşağıda belirtilen Talimat ve Genelgeler yürürlükten kaldırılmıştır.

- a) 01.07.1997 tarihinde yayımlanan Azaltılmış Dikey Minimumlarında Operasyon Onayına İlişkin Talimat (SHT-13).
- b) 11.07.1997 tarihinde yayımlanan Saha Seyrüseferi Operasyon Onayına İlişkin Talimat-RNAV (SHT 0014).
- c) 24.08.2010 tarihinde yayımlanan Sivil Uçakla Ticari Hava Taşıma İşletmeciliği Operasyon Usul ve Esasları Talimatı (SHT OPS 1).
- ç) 02.05.2011 tarihinde yayımlanan Ağırlık ve Denge Formlarının Onaylanması ile Standart Yolcu Ağırlıklarının Değiştirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Talimatı (SHT OPS-J).

(2) Bu maddenin linci fıkrasında belirtilen mevzuata yapılan atıflar, bu Talimata yapılmış sayılacaktır.

### **Yürürlük**

**MADDE 15** – (1) Bu Talimat, yayınlandığı gün yürürlüğe girer.

### **Yürütme**

**MADDE 16** – (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

### **EKLER:**

Ek-1: Tanımlar

Ek-2: Uçuş Operasyonlarına İlişkin Otorite Gereklilikleri (Bölüm – ARO)

Ek-3: Uçuş Operasyonlarına İlişkin Organizasyon Gereklilikleri (Bölüm – ORO)

Ek-4: Ticari Hava Taşımacılığı Operasyonları (Bölüm – CAT)

Ek-5: Özel Onaylar (Bölüm – SPA)